

*Handläggare:
Bengt Blomberg*

Yttrande över motion av Birgitta Rydberg m fl (fp) om läkemedelsinformation

Ärendet

Motionärerna uttrycker stark oro för att läkemedelsföretagens reklam och relationsmarknadsföring påverkar sjukvårdens val och användning av läkemedel. Rydberg, Wallhager och Liliemark uppskattar att läkemedelsföretagens marknadsföring av sina produkter uppgår till minst 4 miljarder kronor årligen jämfört med att cirka 50 miljoner kronor årligen satsas på producentoberoende information i Sverige.

Motionärerna understryker vikten att förhindra denna typ av marknadsföring och att sjukvården erbjuder alternativ om landstinget skall kunna hantera de snabbt ökande kostnaderna för läkemedel. Rydberg m.fl. konstaterar att avtalet om riktlinjer för information om läkemedel till förskrivare mellan Landstingsförbundet och Läkemedelsindustriföreningen (LIF) uppenbarligen inte kunnat förhindra denna typ av marknadsföring.

Motionärerna föreslår att landstingsfullmäktige beslutar att:

-landstingsstyrelsen skall tillsätta en grupp som tar fram ett dokument som reglerar vilka typer av förmåner landstingsanställd personal och anställda hos privata vårdgivare med vårdavtal med SLL kan ta emot från läkemedelsföretagen

-SLL inrättar en stiftelse ur vilken enskilda medarbetare i SLL eller hos privata vårdgivare med avtal kan söka medel för utbildning

-tillföra läkemedelskommittéerna och LÄKSAK ytterligare resurser

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsutskottet föreslås besluta

att föreslå landstingsstyrelsen besluta att yttra sig enligt förvaltningens synpunkter i det här tjänsteutlåtandet.

Bilaga: Motionen

Förvaltningens synpunkter

Vi delar motionärernas beskrivning att läkemedelsföretagens marknadsföring och relationsskapande gör att förskrivningen kan ske på andra grunder än kostnadseffektivitet.

SLL har dock sedan lagen om läkemedelskommittéer antogs år 1997 satsat relativt stora resurser (men små i jämförelse med läkemedelsföretagen) på producentobunden information och fortbildning via LÄKSAK, lokala läkemedelskommittéer och Läkemiddelsenheten (läkemedelskommittéorganisationen). Kommittéorganisationen har systematiskt byggt upp nätverk gentemot förskrivare och sjukvården. Organisationen erbjuder förskrivare attraktiv, konkurrenskraftig fortbildning samt producentobunden information. Lokala läkemedelskommittéer och LÄKSAK har satsat på speciella kurser och fortbildningar i läkemedelsvärdering, som ger läkare kunskaper och insikter om hur resultat från kliniska prövningar ska tolkas och hur marknadsföring och reklam kan påverka patienters och förskrivares handlande. Dessa frågor belystes t.ex. i ett seminarium hösten 2001 anordnat gemensamt av LÄKSAK, Södra Läkemiddelskommittén och Svenska Läkarsällskapet (tillgängligt på http://www.janusinfo.org/imcms/servlet/GetDoc?meta_id=1680).

Vidare har **Kloka Listan** lanserats av LÄKSAK för att underlätta kostnadseffektiv läkemedelsbehandling. Marknadsföring av Kloka Listan sker idag brett till förskrivare, allmänhet och opinionsbildare. Lanseringen av Kloka Listan har bidragit till att både förskrivare och allmänhet börjar bli medvetna om de negativa effekterna av producentbunden och relationsskapande marknadsföring på medicinskt handlande.

Den av fullmäktige nyligen antagna läkemedelsstrategin är viktig för att nå en kraftsamling, långsiktighet och förbättra användningen av läkemedel via fortbildning, information, besluts- och kommunikationstjänster samt kvalitetsutveckling. Industrins påverkan måste mötas med kraft från alla aktörer inom landstinget - med fokus att alltid stödja och förbättra mötet mellan patient och förskrivare. I läkemedelsstrategin anges också att befintligt regelverk för sjukvårdens samarbete med läkemedelsindustrin måste bli tydligare. I den antagna läkemedelsstrategin preciseras behovet av satsningar: Speciellt lyfts behovet av kvalitetsutvecklingsavtal, gemensam läkemedelslista, fortbildning och en satsning på kommunikation och marknadsföring fram.

Till utredningen om översyn av uppgifter och styrning av ”Kunskapscentra inom SLL” har den politiska ledningen klargjort att omorganisationen inte får äventyra arbetet med läkemedelsstrategin. Lokala läkemedelskommittéer, LÄKSAK och Läkemedelsenheten har en central roll för att erbjuda producentobunden information och fortbildning. Dessutom krävs enligt strategin att varje producent erbjuder sina medarbetare med industrin konkurrenskraftig fortbildning. Det arbete som pågår ligger således i linje med motionärernas förslag. Det är dock inte möjligt att finansiera förslagen med nya medel innan vi fått balans i ekonomin. Motionärernas krav föreslås därför genomföras på nedan beskrivna sätt:

- Koncernledningen ges i uppdrag att utarbeta ett dokument som reglerar hur vi som arbetsgivare respektive beställare av vård kan hantera frågan om relationerna mellan personal och läkemedelsföretag.
- I tilläggsavtalen om ”Kvalitetsutveckling för läkemedel”, som ska tecknas med vårdgivarna enligt läkemedelsstrategin, byggs in ett incitament till producenterna att stärka fortbildning av medarbetare på läkemedelsområdet.
- Kravet om resurser till läkemedelskommittéorganisationen beaktas i ”Utredningen om Kunskapscentra” genom att ”Centrum för läkemedel” får ett tydligt uppdrag och resurser för detta.

Lars-Bertil Arvidsson

Sören Olofsson